Política | Ferran Casas / Joan Serra Carné | Actualitzat el 20/07/2019 a les 22:03

Jordi Cuixart: «Si hi ha inacció quan arribi la sentència, passarà factura als partits»

El president d'Òmnium recomana "regar les relacions" per no reproduir xocs com els dels pactes postelectorals i sosté que el comportament de Sánchez amb Catalunya s'explica perquè sap que a Espanya "no el penalitzarà"

Jordi Cuixart en una imatge d'arxiu | Josep M. Montaner

Jordi Cuixart (Santa Perpètua de Mogoda, 1975) fa 21 mesos que està empresonat. Aquesta és la seva segona estada a Lledoners, des d'on espera data per la sentència. L'actitud de Cuixart, però, no és passiva. Somriu quan entra al locutori, posa la mà esquerra al vidre per saludar i agafa amb la dreta l'aparell per comunicar-se, sense deixar anar la bossa de mà amb tasses de ceràmica que ha fet en un taller del centre penitenciari. Cuixart és el mateix. Tant o més determinat que abans, però conscient que és un pres polític, com projecta en el llibre *Ho tornarem a fer* (Ara Llibres), acabat de publicar.

Des d'un optimisme que impacta, el president d'Òmnium posa en valor la capacitat de l'independentisme per sembrar una "llavor" de consciència col·lectiva en un context de repressió, però també reclama als partits la sintonia per un diàleg constructiu després de les desavinences pels pactes. Un diàleg que ha de servir, argumenta, per trobar una resposta de país a la sentència del Tribunal Suprem, que marcarà el final d'una etapa, iniciada amb la resolució del Constitucional sobre l'Estatut. Cuixart no ha parat de reflexionar i actuar des que va ser empresonat. En aquesta entrevista amb **NacióDigital**, la primera a un mitjà escrit en persona des que és Lledoners,

s'explica amb tota claredat.

- Els presos han tornat a Lledoners. Com està després del judici?

- Em sento afortunat. I vull que s'entengui el que dic. Em sento afortunat perquè, malgrat ser a la presó, tot el que estem vivint té una part bonica, com la possibilitat de defensar els drets fonamentals, el privilegi de fer-ho en un judici i el moment personal que experimentem amb la Txell [la seva parella]. Visc en el present, que com dic en el llibre, és el que em complau. Però tinc esperança en el mig termini per tot el que hem estat capaços de fer, per com hem combatut la repressió. Hem de recordar que la màquina de la repressió no s'ha aturat, perquè hi ha processos judicials en marxa. Però aquí ningú llença la tovallola. Estem sembrant una llavor que no té odi i sí molta consciència. Avui encara no som conscients de la llavor que estem plantant. Això és molt potent.

- Està a l'espera de la sentència del Suprem. De les declaracions que ha fet i el seu al·legat final se'n desprèn que no té cap fe en la possibilitat que sigui mínimament favorable.

- Seria força ingenu, no? L'única opció acceptable és l'absolució, però l'Estat fa temps que dona senyals en el sentit contrari i el rei els va donar carta blanca. Crec que estan cuinant una sentència, com la instrucció, tan dura com visceral. Es pensen que serà un escarment, però ja hem après que resistir també vol dir vèncer.

"Tinc el convenciment que la sentència serà dura i desproporcionada"

Tinc el convenciment que la sentència serà dura i desproporcionada, i encara més després de veure el que han fet amb la resolució del grup d'experts de l'ONU sobre el nostre empresonament. Vaig poder observar en el judici la por que tenia el tribunal a escoltar la Marina Garcés. Davant la por a empatitzar amb l'altre, s'opta per no escoltar. El conflicte polític és el que ens ha portat a la presó. Jo no taparé el conflicte polític, no parlaré de l'indult. I ho dic amb tot el respecte. Soc a la presó per haver defensat els postulats d'Òmnium.

- Vostè va canviar l'estratègia de defensa. Hi tenia més a veure el projecte polític que defensa o la poca fe en el procés judicial?

- Les primeres setmanes van ser molt dures. Però al cap de pocs mesos vam entendre i assumir que estàvem immersos en un procediment jurídic de caràcter polític i que, per tant, jo era un pres polític. És així com assumeixes que la prioritat no és sortir de la presó sinó la defensa dels postulats que t'han portat aquí. La teva vida dins la presó fa un tomb i tot pren sentit. No hem comès cap delicte i aquí dins som una palanca brutal de transformació i denúncia de la vulneració de drets humans, civils i polítics. Jo no volia ser un pres polític, però ja que en soc, n'exerceixo. No sé quina és la solució al conflicte, jo sé quina és la demanda. I la meva responsabilitat és canalitzar la demanda.

El llibre del president d'Òmnium, Jordi Cuixart. Foto: Marta Sierra/ACN

- La resposta a la sentència hauria de ser transversal, aglutinar el 80% de la gent. Com es fa això anant més enllà d'una manifestació o una aturada de país? Quan pensa en resposta en què pensa? En eleccions?

- Nosaltres ja fa temps que vam impulsar la Plataforma Som el 80%. La sentència marca el final d'una etapa. Res tornarà a ser el mateix. El pacte amb l'Estat quedarà definitivament enterrat i els drets fonamentals de la ciutadania condemnats. Per això, la resposta ha de ser transversal i sostinguda en el temps. No pot ser una acció acotada ni puntual. Ara cal definir el com. Si es condemnen els drets fonamentals, cal tornar a exercir-los tants cops com calgui. Per això aquest *Ho tornarem a fer*. I eleccions? No ens interessa entrar en picabaralles de regat curt.

Dic que la sentència marcarà el final d'una etapa perquè hem de comprendre que el 9-N i l'1-O formen part d'una reacció de la societat catalana a la sentència de l'Estatut. Són nou anys d'aprenentatge i amb la sentència del Suprem s'obrirà una nova etapa. És una oportunitat per fer un salt endavant. És important que el que decidim, tothom ho vulgui fer. La reacció l'hem de construir entre tots, i ha de tenir horitzó en el mig i llarg termini, per no provocar frustració.

"Jo no volia ser un pres polític, però ja que en soc, n'exerceixo"

- Però aquests nou anys també han tingut costos.

- Cada cop tenim més capacitat de compromís. I això és una gran victòria. La repressió no està resultant un topall. És cert que està tenint alguns efectes, perquè la repressió persegueix la divisió i fer-nos caure en l'autocensura, però tinc la percepció que estem forts.

- **La legislatura catalana dona signes d'esgotament. Si no és a finals d'anys serà la primera meitat de 2020, però tindrem eleccions. Quina hauria de ser l'oferta dels partits?**

- Coherència, empatia i determinació. Entenem que la situació és complexa, però cal més determinació: el país continua immers en uns índexs de pobresa i exclusió social gravíssims. Necessitem estructures i lideratges forts per fer-lo avançar, però això no passa només pels partits, sinó per una societat civil forta i insubornable a l'hora d'enfortir la cohesió social i millorar el present, llavor de futur.

"La reacció [a la sentència] l'hem de construir entre tots, i ha de tenir horitzó en el mig i llarg termini, per no provocar frustració"

- Òmnium ha participat de les converses per refer la unitat estratègica igual que va participar de l'anomenat estat major del procés. Per què dos anys després del 27-O no hi ha cap tipus d'acord?

- Ens deixem la pell per assolir el consens estratègic, perquè els acords arribin i, alhora, es duguin a terme. La repressió el que busca és la divisió, no ho oblidem mai. És cert que els partits també en pateixen els seus efectes, però la reacció no pot ser mai de part sinó que sempre ha de prioritzar l'interès de país. L'1-O va ser possible per aquesta aliança social i institucional excepcional. I cal dir-ho, perquè l'organització transversal de la gent va desbordar l'Estat, així com la la determinació dels partits sobiranistes.

Primer aniversari del 20-S al Departament d'Economia. Foto: Josep M. Montaner

- Què està fallant? Vostè prefereix no mirar enrere, no qüestionar-se què es va fer malament o qui n'és responsable, però la manca d'anàlisi compartida és un hàndicap per no posar-se ara d'acord en el com?

- Segur, i s'ha de treballar en aquest sentit també, el context de repressió ho fa encara més difícil. Quan acabem al Suprem venen els del jutjat 13 i els del TSJC. Hi ha un munt d'aprenentatges als quals farem bé de no renunciar. Jo dic que no hi ha culpables i que, en qualsevol cas, tots som responsables d'on som avui. Ser més i més determinats. Ambdues coses són del tot compatibles.

"Ser més i més determinats. Ambdues coses són del tot compatibles"

- Va criticar que els partits no tenen sentit d'estat. En què consisteix el sentit d'estat? En presentar-se junts a les eleccions?

- El sentit d'estat vol dir posar per davant els interessos de país als interessos de partit. sentit d'estat vol dir oferir una resposta creïble a la ciutadania. La gent necessita que se li parli clar. Només cal mirar els exemples de l'1 i el 3 d'octubre.

El gran avenç que tenim davant és que hi hagi voluntat d'entesa. I això ens acosta més a la resposta conjunta. Una cosa són les dinàmiques electorals i l'altra és el diàleg. És qüestió de parlar

entre nosaltres. Perquè fins ara s'ha estat rebregant la paraula unitat. En nom de la unitat ens hem llençat els plats pel cap. I si els partits parlessin més veurien que no estan tan lluny. I, entre d'altres coses, han de parlar de la resposta que oferiran a la societat catalana. Perquè, després del 27 d'octubre, la societat catalana necessita saber cap on estem avançant.

- En alguna ocasió ha cridat a nous lideratges. Vist el que ha passat en els darrers mesos i el punt de bloqueig, és necessari? Els seus companys a la presó i els de l'exili no semblen disposats a fer passos al costat o enrere.

- Tothom és necessari, però ningú es imprescindible. L'acord dins el sobiranisme va més enllà de les sigles i també dels lideratges. Des de la presó o l'exili es fa molta feina, però és obvi que tot això no va de personalismes sinó de persones en plural. Ja estan sortint nous lideratges i això es el millor que ens pot passar a tots. S'està demostrant que tots som necessaris. I hi podem afegir nous noms.

"S'ha estat rebregant la paraula unitat. En nom de la unitat ens hem llençat els plats pel cap. I si els partits parlessin més veurien que no estan tan lluny"

- Quin paper ha de tenir Òmnium a l'hora de recosir la unitat? Ha de ser o serà més actiu?

- Òmnium no ha deixat de ser el màxim d'actiu possible en tot moment, tan actius, com perseverants i discrets, quan convé. Òmnium vol de dir de tots. I, per tant, el nostre lloc és al carrer, no a les institucions, i sempre estarem al servei del bé comú i de la defensa dels drets i les llibertats. I ara, com no pot ser d'una altra manera, ens oferim com a punt de trobada d'aquest 80% de la societat que està en contra de la judicialització del procés i a favor de trobar una sortida dialogada. Però tots els actors han de ser-ne partícips. El millor elogi que m'han pogut fer en tot aquest temps és quan em diuen que he estat coherent. I la coherència és el que fa que Òmnium estigui cada cop més enfortida.

- El comportament dels comuns, acceptant els vots de Valls a Barcelona, o renunciar a la defensa del dret a decidir si són al govern del PSOE posa en qüestió part de la feina que ha fet Òmnium en campanyes com la del 80%?

- Els pactes postelectorals no alteraran la voluntat del 80%, que té molt clar que no vol presos polítics, ni repressió i demana una solució democràtica a un conflicte purament polític. La gent està per sobre dels partits i hi passaran per sobre tants cops com faci falta. Recordem com ha canviat el país després de la sentència contra l'Estatut. Només cal recordar les sigles de partits que han desaparegut.

"El millor elogi que m'han pogut fer en tot aquest temps és quan em diuen que he estat coherent"

- Què n'espera de la reacció dels partits?

- Quan s'havia de produir la resposta a la sentència de l'Estatut, es van produir discussions

estèrils, com quin paper havia de jugar cadascú a la manifestació. Ara cal tenir-ho present. Si passa el mateix que el 2010, pot succeir que tot canviï al voltant dels partits. El que no canviarà és la societat catalana. La sentència serà una prova de foc per als partits polítics. Més enllà dels pactes, caldrà respondre atenent aquestes grans majories. S'ha acabat el temps de les ambigüitats: la inacció els passaria factura.

Cartells amb el rostre de Jordi Cuixart, en una manifestació a plaça de Catalunya. Foto: Adrià Costa

- Colau sempre s'ha declarat admiradora seva. Va parlar amb ella abans que fos investida alcaldessa? Què li va o li hauria aconsellat?

- Sempre que hem parlat amb l'alcaldessa de Barcelona ho hem fet amb absoluta sinceritat, com fem amb tothom. Des d'Òmnium no som ningú per anar donant consells. El que demanem a tots els partits es que siguin coherents amb els seus postulats ideològics i els seus programes.

- A l'independentisme han cogut molt els pactes postelectorals.

- S'ensumava la desunió abans dels pactes postelectorals. Les relacions s'han de regar. Tan de bo que a fora hi hagués la mateixa voluntat d'entesa que a la presó. El retrobament a Lledoners ha estat bo per al país.

"S'ensumava la desunió abans dels pactes postelectorals. Les relacions s'han de regar"

- Si el pacte de la Diputació, que vostè, l'ANC i ERC van criticar, s'hagués revertit, no hauria estat aprofundir en la política de blocs?

- Aquí l'únic bloc que veig és el dels poders fàctics de l'Estat i, per contra, hi ha la gent que pateix per arribar a final de mes. Nosaltres defensem la discrepància política, no hi ha res més saludable. Dins de la discrepància, hem de ser capaços de detectar els consensos i, a partir d'aquí, començar a treballar en allò que ens uneix. Mai ens ha agradat parlar de blocs. Per això parlem de compartir entre iguals, de la permeabilitat. Som un país de lluites compartides.

- Parlem de fer república. Com es fa?

- És indignant que lleis socials aprovades al Parlament de Catalunya per respondre a urgències com el canvi climàtic, la pobresa energètica o les polítiques d'acollida siguin suspeses per sistema per part del Tribunal Constitucional. El país se'ns desfà a les mans, i cal interpel·lar els governants i obligar-los a donar respostes i solucions, als d'aquí i als d'allà. Això entenc que deu voler dir fer república. Hi ha una cosa que tinc clara. L'autèntica revolta serà la crisi climàtica. El que ens està passant transcendeix allò estrictament polític. Tinc la percepció que Catalunya s'està agradant en la seva manera de mobilitzar-se, d'actuar, en la resposta que està oferint la societat civil.

- És viable sense pacte amb l'Estat fer república?

- La lluita no-violenta té per objectiu el diàleg. Recull tres estadis: la protesta i persuasió, la no-cooperació i l'acció no-violenta. Sempre apostarem per una solució dialogada. De fet com que renunciem explícitament a l'ús de la violència el que fem es treballar pel diàleg. Avui, però, som molt escèptics amb aquest PSOE de Pedro Sánchez. Fa temps que té a les seves mans encarrilar la resolució del conflicte, però continua acomplexat per la dreta i l'extrema dreta.

Centenars de persones segueixen la declaració de Cuixart al judici davant de la seu d'Òmnium Foto: Adrià Costa

- L'ha decebut Pedro Sánchez i el seu comportament en relació a Catalunya?

- L'intent de deshumanització del conflicte ha calat tant en capes de la societat espanyola que Sánchez sap que el seu comportament en relació a Catalunya no el penalitzarà. Confio més en el sentit comú de la societat espanyola, perquè considero que pot comprendre la reivindicació legítima que formulem. El que passa amb els líders polítics, com Sánchez, és que saben que, quan es tracta de Catalunya, el grau d'exigència baixa.

"L'intent de deshumanització del conflicte ha calat tant en capes de la societat espanyola que Sánchez sap que el seu comportament en relació a Catalunya no el penalitzarà"

- S'han d'explicar els costos de transició i preparar-se per assumir-los? L'1-O va quedar clar que l'Estat pot exercir la violència si cal i que allò "de la llei a la llei" va fallar.

- De moment, els costos que sabem son els de romandre al Regne d'Espanya, des de la greu pèrdua de qualitat democràtica a la resposta a la crisi climàtica. Ja hem dit que passar de la llei a la llei no pot ser la prioritat. És, en tot cas, una qüestió de legitimitats. L'Estat té el monopoli de violència, però el que va passar l'1-O és un acte de brutalitat policial emparat pel rei d'Espanya.

- Vostè defensa la desobediència, però aquesta té uns costos. Vostè n'és un exemple. Es pot fer amb l'actual suport que té l'independentisme?

- El que té un cost irreversible per la societat es l'obediència. L'obediència de milers de milions de ciutadans d'arreu del món que presencien com els seus governants estan prenent decisions que atempten contra la dignitat humana. Trump, Salvini, perseguir Open Arms, més de 600.000 desnonaments.... El problema no és la la desobediència civil. No es tracta d'exercir la desobediència civil alegrament i sense cap sentit.

El que cal és definir una estratègia i és en el marc d'aquesta estratègia que s'utilitzen les eines d'acció no-violenta que es consideren oportunes. L'1-O suposa un punt d'inflexió en el moviment sobiranista, però l'acció no-violenta demana de molta pressa de consciència. Penso que en els propers anys en veurem les seves potencialitats. Alhora, suposa tenir molt clara, serenament, la magnitud del que estem parlant. La desobediència civil és només un dels molts instruments de l'acció no-violenta, ni de bon tros l'únic.

"L'1-O suposa un punt d'inflexió en el moviment sobiranista, però l'acció no-violenta demana de molta pressa de consciència"

- L'independentisme ha abusat de determinades "jugades mestres" en l'àmbit jurídic i donant molt protagonisme polític als advocats?

- Com a Òmnium estem molt contents de l'equip jurídic que ha liderat Marina Roig, amb Benet Salellas, Àlex Solà i Olivier Peter, però us asseguro que no han influït ni un mil·límetre en l'estratègia política de l'entitat.

- El president de la Generalitat va desobeir i s'arrisca a ser inhabilitat per no treure un llaç groc. Creu que val la pena?

- Ens cal fer molta pedagogia. La desobediència civil no té res a veure amb el presumpte delicte de desobediència del que acusen al president. Torra actua legítimament. És la Junta Electoral qui negligeix de les seves funcions, perquè el que ha de fer és vetllar pel bon funcionament de les eleccions i, en canvi, es dedica a perseguir exercicis de llibertat d'expressió. El que es vol jutjar és la potestat del president de la Generalitat. A vegades succeeix que l'Estat és creu més la força del sobiranisme que el propi sobiranisme.